

ABAFÁY-DEÁK CSILLAG

Lencse

Néha szülei jöttek érte az iskolába, felváltva, miközben Gabriellát már rég nem kellett kísérgetni. Nem autóval jöttek. Gyalogolni kell, mert egészséges, hangoztatták mindketten. Nem bánta, mert így az úton hazafelé sokat beszélgettek, otthon általában apja és anyja is elvonultak a szobájukba, dolgozni.

Egy alkalommal sietniük kellett egy rendezvényre, ezért szülei együtt jöttek, kocsival, és leparkoltak az iskola bejárata előtt, ami nem volt szabályos. Ez nem zavarta őket, mindketten kiszálltak, nekitámaszkodtak a kis FIAT-nak, amiről lerítt, hogy nem új modell. Szerette, hogy a szülei nem sznobok, vehettek volna egy nagyobb, elegánsabb kocsit.

Ahogy ott álltak egymás mellett, úgy néztek ki, mintha testvérek lennének. Csak a hajszínük volt különböző, anyja haja gesztenyebarna, apjé sötétszőke, természetük majdnem egyforma. Apja magas, szikár férfi, anyja is nagyon vékony, csinos, arctervezésük szabályos, fejformájuk hasonló és a gesztusaik, mintha karmester vezényelné mozdulataikat. Korukat nem lehetett megállapítani. Gabriella osztálytársai másnap irigykedve kérdezték, ők a szüleid, mint két filmsztár!

Anyja szinte sose viselt szoknyát, pedig szép lába volt, csak nadrágot hordott, néha farmert is, de ahhoz nagyon elegáns felsőt társított, nap szemüvegét borús időben sem vette le. Apjának dioptriás szemüvege a nap hatására besötétült. Kivéve a nagyon meleg nyári napokat, apja homokszínű, finom anyagból készült, hosszú ballonkabátot viselt, kigombolva, nyakában az elmaradhatatlan fényképezőgépe lógott. Gabriellának erről az jutott eszébe, ez apja harmadik szeme, és akkor ő egy Antiküllopsz, akinek azonban csak egy szeme volt; szülei kisgyerekkorában nem meséskönyvből olvastak fel neki esténként, hanem a görög mitológiából. Ebbe a harmadik szembe, a fényképezőgép csillogó lencséjébe nem szeretett belenézni, apja ezt nem erőltette. Nem készített családi fényképeket. Az amatőröknek való, hallotta az anyját. Apád művész, fotóművész és stylist. Modelleket fényképez? Dehogy, ő nagyon kreatív, food stylist, és mutatott néhány képet egy csillogó, színes magazinban, ételfotókat. Gabriella nem értette, mitől olyan nagy kreativitás ez.

Egyszer apja magával vitte a fotózásra. Láta, a fotónak semmi köze a valósághoz, ez itt sokkal durvább, mint a modellek sminkelése. A food stylistok csinálnak, nem fogyasztható, amit lefotóznak. A fagyigombócokat krumplipüréből formázzák, ételszínezék is kerül belé, csillogásukat disznósírral érik el, rajta a tejszínhab borotvahab. Ezek az anyagok lassabban olvadnak meg a stúdióban a lámpa melegétől. Az igazi pezsgő buborékai csak néhány pillanatig láthatóak, ezért helyette szójaszósszal színezett tiszta vizet használnak, ebbe teszik bele a pezsgőtablettát, mivel a valódi pezsgőben túl sok buborék keletkezne. A hús ropogós kérgének csillogását motorolajjal segítik elő, a vörös részek sötétítésére fekete cipőpasztát használ a fotós, a köretnek használt répára hajlakk kerül, és így tovább. Gabriella aznap nem vacsorázott.

A *kreatív* szó fontos jelző volt a szülei szótárában, akárcsak a *művész* kifejezés. Érezte, ezt tőle is elvárják. Anyja is kreatív volt. Vegyészként dolgozott egy gyógyszeripari cégnél, vezető beosztásban, de ezzel nem elégedett meg. Otthon késő éjjelig kísérletezett kis laboratóriumában, így nevezte a cselédszobát, ahol apja kezdetben, amikor a digitális fényképezés még nem terjedt el, fotókat hívott elő. Most ott anyja krémekkel, ránctalanító kencékkel foglalatzkodott, gyógynövény-örleményekkel, az illatok néha még a konyhában is érezhetőek voltak. Az új összetételű krémeket először saját magán próbálta ki, azonban lánya semmilyen változást sem észlelt anyja arcbőréen. Mindig szép volt. A Gabriella arcán sokasodó kamaszkori pattanásokra szakember anyja sem talált hatékony megoldást. Apja egyszer rajtakapta, amint nyomogatta a pattanásait, nevetve mondta, ne törődj ezekkel, elmúlnak, és olyan szép lesz, mint az anyád. Ezután Gabriella azt nézegette a tükörben, miben hasonlít az anyjához, de nem sok közös vonást fedezett fel. Anyja kis fitos orrával ellentétben az övé nagy és húsos. Krumpliorr, ezt így nevezik. Zöld szemét apjától örökölte. Egyértelmű, hogy apja csúnyának tartja, ezért nem készíti róla soha fotót. Őt is át kellene alakítania. Mint ahogyan az ételfotózásnál teszi az álételekkel.

Néhány nap múlva jutott eszébe a művészeti album. Ez nem otthoni, nagy könyvtárból került a kezébe. Apja tavaly beíratta egy magánrajziskolába, fél évig járt oda, szerencsére a szülei hamar rájöttek arra, hogy nem tehetséges rajzolásban, rábízták, akarja-e folytatni. Ott látta a 16. században élt Giuseppe Arcimboldo albumát, portréin az arcok, fejek zöldségekből, gyümölcsökből, halakból és virágokból álltak össze, ezek nagyon félelmetesnek tűntek. Most előtolakodtak ezek a portrék és az apja szép ételportréi is. Napokig nem bírta tükörbe nézni, nem fésülködött

meg, csak ujjaival túrt végig a haján. Anyja nevetve mondta, rasztafrizurát akarsz? Nem is értette a kérdést, máshol járt az esze. Így nem mehetsz iskolába, hallotta, apja védte, nincs gond, hiszen kitűnő jegyei vannak, nem kell ilyesmikbe belekötni, ő majd beszél az osztályfőnöknővel, ha belekarattyol, ezt a kifejezést használta, a lánya megjelenésébe. Ezt akkor is felhozta, amikor az anyja megróttta, amiért vörös rúzszt kent vastagon a szájára, és úgy indult az iskolába.

A művészeti oktatást a rajzórák felfüggesztésével sem úszta meg. A nappaliban ott állt a nagymama versenyzongorája, anyja játszott néha rajta, ilyenkor apja kicsit elhúzta a száját, és arra célzott, a zongora eredeti tulajdonosa, Gabriella nagymamája sokkal szebben játszott rajta. Zongorárára írták be, szeptembertől minden héten egyszer fogadta egy magántanár, és nagy türelemmel foglalkozott vele, aminek semmilyen eredménye se mutatkozott, kottaolvasás kitűnően ment, ritmusérezék is jó volt, nem kellett a metronóm se, de gyakorolni nem szeretett és az ujjaival is nagyon nehezen tudott leütni egy oktávot. Anyja mindig elkísérte az órákra, a tanár kedvesen fogadta, néha odaültette anyját, játsszon Lizike valami kis könnyű darabot, míg Gabika pihen egy kicsit. Ez ő akart lenni, a Gabika, ettől mindig undor fogta el, Gabriella vagyok. Anyja csitította, leült a zongorához, és játszott. Kottát tett eléje a tanár. Anyja lejátszotta. Hugó bácsi, a tanár kövérkés alakjával áthajolt az anyja válla fölé, és a nyakába lihegve lapozta a kottát, amit megtehetett volna úgy, hogy leül mellé, két szék állt mindig a zongora előtt. Anyja nem tett semmilyen elhárító testmozgást. A darab végén mosolyogva nézett Hugóra. Gabriella elmondta, nem szeretne tovább zongorárára járni, így is van elég tanulnivalója, és az is világos, hogy nem hogy nagyanyja, de anyja nyomába se jut soha, ami a zongorázást illeti. Majd meglátjuk, válaszolt az anyja. Az úton hazafelé azt ecsetelte, nem lehet mindent hamar abba hagyni, kitartás kell, és egy ilyen tanárt soha többé nem kaphatna, mint Hugó. Nem figyelt az anyjára, tudta, sohase megy többé oda. Otthon vita kerekedett, anyja felhozta azt is, hogy Gabriella miatt Hugó lemondott két fontos tanítványt, ez neki nemcsak szakmai kudarc, de anyagi veszteség is. Menj el hozzá, és fizess ki a félét, zárta le a beszélgetést az apja. Ez megtörtént, anyja jókedvűen, kipirult arccal jött haza, le van rendezve, Hugó el se akarta fogadni a pénzt, és bármikor újból kezdhetik. Ezzel befejeződött a művészeti nevelés.

Gabriella szabadidejében szívesen olvasott, ez már elemista kora óta így volt, szülei nem tiltották el egyetlen könyvtől se, ami a könyvtárukban volt, csak jelezték néhányról, hogy inkább felnőtteknek való, ilyen volt pl. a

Bováryné. Apja gyakran hajtogatta, nagy hasznát veszed majd jó társaságban, hogy ennyi könyvről tudsz társalogni, így majd olyan fiúkkal fogsz járni, akik felnéznek rád, mert tudnak veled sok mindenről beszélni, nem csak léhaságokról. Hogyhogy léhaságok, ti hol éltek, fogalmatok sincs, ők miről szeretnek beszélgetni. Ja, persze, mondta az apja, ha olyan fiúkkal ismerkedsz, akkor nagy baj lesz. Anyja bólogatott, és hozzáfűzte, a mi Gabink nem tesz ilyet, mindig válogatós volt, mindenben. Legalább nem Gabika, figyelt fel a megszólításra Gabriella, ez a rövidítés se tetszett neki, akár fiúnév is lehetne.

Anyja elvonult kis laboratóriumába, apja a dolgozószobájába, de az utóbbi hónapokban egyre gyakrabban ment el este is otthonról, fényképezésre, mondta. Gabriella szobájába sokszor bejött lefekvés előtt, és leült az ágya szélére. Finom parfümszagot érzett az apján, olyat, amilyent ő is szeretett volna, de náluk nem volt ilyesmi a lakásban. Az illatozó gyógynövények miatt. Anyja nem szeretne semmilyen idegen illatot otthoni környezetében, ez megzavarná, ő sem használ parfümöt. Most fontosabb a kreatív munkája, ezt értse meg Gabriella, ne nyaggassa karácsonyi ajándékparfümért.

Nem merte megkérdezni apját, milyen parfüm ez, amit anyja laboratóriumából áradó illat se bírt elnyomni, pedig az illat nem volt agresszív, ilyet ismert Gabriella. Gyakran bement a drogériába, és próbálgatta, beszippantotta a különböző tesztparfümöket, ilyen túl erős illat volt a Dior divatcég Poison nevű illata. Szeretett az apjához bújni, és beszippantani az illatot, ami ismerősnek tűnt, de nem tudta beazonosítani, honnan, nem a drogériában találkozott vele, arra emlékezne. Biztos a munkahelyén szedi fel.

Amikor apja nem ment el este otthonról, együtt vacsoráztak. Egyre kevesebb szó hangzott el, apja volt beszédesebb, anyja szeme gyakran vörös volt, a sok vegyi vacaktól, mondta. Vigyázz magadra, Lizike, halálra dolgozod magad, lazíts, mondta az apja, és mosolyogva nézett az anyjára, aki csak rázta a fejét, megsimította a férje kézfejét, és folytatta az evést. Egyik este apja nagy sporttáskával jött ki a dolgozószobájából. Nem ült le, csak annyit mondott, akkor én most elmegyek. Anyja behunyta a szemét, és nem szólt. Minden szombaton eljövök érted, és hétvégén együtt leszünk, fordult Gabriella felé. Hogyhogy elmész? Itt hagysz minket? Apja bólintott, majd megrázta a fejét. Megbeszéltük anyáddal. Érted jövök, minden héten, mondtam. A komódon álló fényképezőgéphez nyúlt, állj oda, ott jó a háttér, csinálok egy szép portrét. Sose csináltál rólam, biztos okod volt rá, most meg hóg nézek ki ezekkel az arcomon. Semmi gond,

azért van a photoshop. Már kattintgatott is, meg se nézte a felvételeket. Na, ez betelt, szólt, kár hogy nem töltöttem le az egészet a laptopra, de túl viharos volt az utóbbi időszak. Nyakába akarta akasztani a gépet, ahogy szokta, még a lencsevédőt se tette fel, amikor a fejéhez kapott, ja, a laptop, majdnem itt felejtettem, letette a gépet, és berohant a szobájába. Gabriella felvette, feltette rá a lencsevédőt, látta, több száz felvétel van a gépen. Megnyomta a piros törlőgombot. Kétszer is kérdezte a gép, véglegesen törli-e. Megnyomta a gombot. Apja kijött és betette a laptopot a sporttáskába, nyakába akasztotta a gépet, megjegyezte, milyen figyelmes vagy, rátetted a védőt. Kilépett a lakásból. Gabriella érezte a parfüm illatát. De lehet, hogy csak képzelődött.

Agócs József: Stég